

ب ئام خداوندي
ك هستى را آفرىيد
ك اسرار هستى را آفرىيد
و انسان ره ك در اين اسرار غور كند

سرشناسه: بارنهیل، جان

Barnhill, John

عنوان: موارد بالینی بر اساس DSM-5 / راهنمای روان‌شناسان بالینی
DSM-5 Clinical Cases

پدیدآورنده: جان بارنهیل

مترجمان: صادق قلاچ تفتی، احسان نیک منش، و مینا طاهری فرد

مشخصات نشر: تهران: نیوند، ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۰۲۸-۵-۵

موضوع: روان‌شناسی

رددبندی دیوبی: ۶۱۶/۸۹۰۷۵

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷/۱۳۹۷/RC۴۷۳

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۳۲۴۸۸۵

مشخصات ظاهری: ۱۷۶ صفحه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

قیمت: ۱۹۵۰۰۰ ریال

چاپ: دیجیتال آبنوس

نشانی: تهران/ اتوبان کردستان/ خ ۲۷ غربی/ ۲۰ متری اول/ خ ۲۵/ پلاک ۱۸

تلفن: ۸۸۳۵۰۸۵۸

DSM-5

موارد بالینی بر اساس راهنمای روان‌شناسان بالینی

اختلالات عصبی-تحریکی

اختلالات ذهنی اسکیزوفرنی و
سایر اختلالات روان‌پریشی

دو تاگی و اختلالات منتهی

گردآوری:

دکتر جان بارنهیل

مترجمان:

صادق فلاح تقی

احسان نیک منش

مینا ظاهری فرد

نشر نیوند

وابسته به نشریه پژوهش‌های روان‌شناسی

۱۳۹۷

موارد بالینی

بر اساس DSM-5

راهنمای روان‌شناسان بالینی

مترجمان:

صادق فلاح تفتی؛

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس؛

احسان نیک منش؛

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی بالینی، دانشگاه شاهد؛

مینا طاهری فرد؛

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی.

نوبت چاپ: اول شمارگان: ۲۰۰ نسخه

چاپ: آبنوس، ۱۳۹۷

مدیر تولید: پریسا فرجی

صفحه آرایی: فریده سجادی

طراحی جلد: فریده سجادی

قیمت: ۱۹۵۰۰ ریال

نشر نیوند

وابسته به نشریه پژوهش‌های روان‌شناسی

نشانی: تهران / اتوبان کردستان / بعد از پل حکیم / خیابان ۲۷ غربی / ۲۰ متری اول / خیابان ۲۵ / شماره ۱۸ / طبقه ۲
تلفن: ۸۸۴۵۰۸۵۸

فهرست

مقدمه	۷	»»
یادداشتی درباره‌ی کتاب	۱۳	»»
فصل اول	»»»	
اختلالات عصبی - تحولی		
مقدمه	۱۵	»»
دیدگاهی دیگر درباره‌ی در خود ماندگی	۲۱	»»
مورد ۱	۱/۱	»»
پرخاشگری	۲۹	»»
مشکلات تحصیلی	۳۵	»»
مشکلات مدرسه	۴۳	»»
بی‌قرار و حواس‌پرت	۴۹	»»
مورد ۵	۱/۵	»»

فصل دوم 『『『

اختلالات طیف اسکیزوفرنی و سایر اختلالات روان‌پریشی

مقدمه	۵۵	『『
مورد ۲/۱	۶۱	اختلال عاطفی
مورد ۲/۲	۶۷	فردی بسیار عجیب و غریب
مورد ۲/۳	۷۳	توهم‌های با ماهیت معنوی
مورد ۲/۴	۸۱	کنترل ذهن
مورد ۲/۵	۸۷	غمگین و روان‌پریش
مورد ۲/۶	۹۳	روان‌پریشی و شاهدانه (ماری جوآنا)
مورد ۲/۷	۱۰۱	آلودگی با کک

فصل سوم 『『『

دو قطبی و اختلالات مرتبط

مقدمه	۱۰۷	『『
مورد ۳/۱	۱۱۳	اختلال عاطفی
مورد ۳/۲	۱۲۱	چرخه‌های افسردگی
مورد ۳/۳	۱۲۷	اشتغال خاطر با خودکشی
مورد ۳/۴	۱۳۵	افسردگی‌های دوره‌ای
مورد ۳/۵	۱۴۳	تحریک‌پذیری و غمگینی
مورد ۳/۶	۱۴۹	خدا مرا شفا داده است!
مورد ۳/۷	۱۵۷	سکوتی غیر عادی
مورد ۳/۸	۱۶۵	تفییر پس از زایمان
مورد ۳/۹	۱۷۱	اضطراب

مقدمة

کتاب «موارد بالینی بر اساس DSM-5» به عنوان مکملی در کنار پنجمین ویراست راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی^۱ (DSM-5) که از سوی انجمن روان‌پزشکی آمریکا تهیه و منتشر شده، نوشته شده است. ساختار اصلی این کتاب و کتاب 5-DSM مشابه است. نوزده فصل تشخیصی این مجموعه^۲ با ۱۹ فصل اول از فصول 5-DSM منطبق هستند. همچنین هر دو مجموعه یک هدف اصلی مشترک، یعنی ارتباط با فضای بالینی^۳ را دنبال می‌کنند. هر دو کتاب به بیان ملاک‌های لازم برای بسیاری از تشخیص‌های روان‌پزشکی می‌پردازند. هر دو کتاب تأکید می‌کنند که برای رسیدن به یک تشخیص جامع درباره بهنجار بودن یا نبودن

.....
1. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM)

2. که سه فصل از آنها در این جلد منتشر می‌شوند و سایر فصول در جلدی دیگر ارایه می‌گردند. م

3. clinical relevance

فرد (با توجه به معیارهای تشخیص و اختلالات همبود) اغلب به قضاوت بالینی و سنجیده نیازمند هستیم.

با این حال، کتاب موارد بالینی در *DSM-5* از نظر ارایه‌ی اطلاعات، اساساً با کتاب *DSM-5* تفاوت دارد. هر یک از ۱۹ فصل این کتاب به ارایه مواردی که برای نشان دادن یک یا تعداد بیشتری تشخیص *DSM-5* انتخاب شده‌اند، می‌پردازد و پس از هر مورد (که جمعاً به 10^3 مورد در کل ۱۹ فصل می‌رسد) بحث تشخیصی کوتاهی مطرح می‌شود. برخی موارد برای تأکید بر تشخیص‌های شایع انتخاب شدند، در حالی که موارد دیگر برای پرنگ کردن ابهامات و بحث و جدل‌هایی که *DSM-5* را به طور گسترده‌ای محل جدل کرده است، انتخاب شدند. بخش شرح حال فرد^۱ ممکن است شامل اطلاعات زیادی باشد، اما این اطلاعات لزوماً در برگیرنده‌ی تمام اطلاعات لازم برای اثبات یک تشخیص نیست. برخی بیماران با شفافیت و صداقت اطلاعات مربوط به خود را بیان می‌کنند اما ممکن است برخی دیگر اطلاعاتی تردیدآمیز، ناقص، گمراه‌کننده یا نادرست ارایه دهند. برخی بیماران خودشان برای ارزیابی سرپایی مراجعه کردند در حالی که عده‌ای توسط همسران، دوستان، یا پلیس معرفی شدند. در برخی موارد، می‌توان به سرعت به تشخیصی دست پیدا کرد که مورد موافقت طرفین (بیمار و ارزیاب) است. در موارد دیگر، ممکن است بخش‌های مهم اطلاعات تا پایان توصیف آن مورد، آشکار نشود. در مواردی، تا وقتی که شرکت‌کنندگان در بحث^۲ به شفاف‌سازی اطلاعاتی که ممکن است مبهم یا متناقض باشند نپردازنند، احتمال دارد تشخیص به‌طور کامل مشخص نشود. به عبارت دیگر، بخش‌های شرح حال، تجارب بالینی رایج را منعکس می‌کند.

از هر یک از شرکت‌کنندگان در بحث خواسته شد تا به گونه‌ای به بررسی و ارائه موردها بپردازند که گویی بالای سر بیمار هستند و مفاهیمی را مطرح

.....

1. case presentation

2. discussant

کنند که ممکن است در درک تشخیص بیماری مفید باشند. تعیین محدودیت «۱۰۰۰» کلمه برای توضیح و بحث پیرامون هر مورد، کمک می‌کند که نه تنها مطلب خسته کننده نباشد، بلکه با تأکید بیشتر به روش‌هایی پرداخته شود که به وسیله‌ی آنها درمانگران با تجربه، داده‌های بالینی پیچیده را به تشخیص افتراقی تبدیل کنند. این اختصار به خواننده نیز امکان می‌دهد تا در زمانی نسبتاً کوتاه، یک تجربه‌ی یادگیری مرکز داشته باشد.

از هر یک از شرکت‌کنندگان در بحث‌ها خواسته شد تا تشخیصی مرتبط با هر مورد ارایه دهند. همان‌طور که در DSM-5 تصریح شده است، تشخیص اصلی^۱ به تشخیصی اشاره دارد که احتمالاً تعیین می‌کند که به بیمار خدمات روان‌پزشکی سرپایی ارایه شود یا اینکه در بیمارستان بستری شود. همچنین از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا تمام تشخیص‌های همبود را که محتمل به نظر می‌رسیدند، عنوان کنند.

بحث‌های موردي هر فرد و همچنین مقدمه‌های هر فصل، به تغییراتی از DSM-IV اشاره می‌کنند. پنجمین ویراست راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی (DSM-5) علاوه بر تغییراتی که بر تشخیص‌های انفرادی تأثیر می‌گذارد، برخی تغییرات وسیع تر را نیز که با طبقه‌بندی اختلالات مرتبط است، در بر می‌گیرد. به عنوان مثال، گرچه ویژگی‌های فردی به عنوان بخشی از ارزیابی بالینی باقی می‌ماند، اما دیگر از رویکرد محوری خبری نیست. DSM-5 بیان می‌کند که تمام تشخیص‌های پزشکی و روان‌پزشکی به جای آن که به طور مجزا در محورهای I، II، یا III آورده شوند، باید با هم فهرست شوند. تمرکز روی مشکلات روان‌شناختی یا محیطی مرتبط (محور IV در DSM-IV) همچنان برای ارزیابی بالینی اهمیت دارد. DSM-5 برای طبقه‌بندی بهتر عوامل استرس‌زا روانی اجتماعی مرتبط، از سیستمی که از سوی سازمان بهداشت جهانی (WHO) در

1. principal diagnosis

کد V (که در ICD-9 فهرست شده) و همچنین کد Z (که در ICD-10 که هنوز منتشر نشده مورد بحث قرار خواهد گرفت) استفاده می کند. محور V شامل ارزیابی کلی عملکرد (GAF)^۱ می شد، اما این ابزار فاقد شفافیت و ویژگی های روان سنجی قابل آزمون بود که نهایتاً باعث شد DSM-5 پیشنهاد دهد به جای آن از فهرست ارزیابی ناتوانی سازمان بهداشت جهانی^۲ (WHODAS)، که در بخش سوم DSM-5 قرار دارد، استفاده شود.

دومین تغییر عمده در طبقه بندی، به دسته بندی طبقات تشخیصی گسترده مربوط می شود؛ به شکلی که با موضوعات تحولی و طول عمر مطابق باشند. برای مثال، DSM-5 با تشخیص هایی شروع می شود که تصور می شود بیانگر فرآیندهای تحولی هستند که در ابتدای زندگی نمایان می شوند (مانند اختلالات عصبی - تحولی) و سپس به سمت تشخیص هایی می رود که عموماً در سال های بعدی زندگی نمایان می شوند (مانند اختلالات طیف اسکیزوفرنی، دو قطبی، افسردگی و اضطراب) و نهایتاً با تشخیص هایی (مانند اختلالات عصب شناختی) پایان می یابد که عمدتاً مرتبط با بزرگسالی و سال های پایانی زندگی است. درون هر یک از طبقات تشخیصی نیز تلاش شده به همین صورت اقدام شود. برای مثال، هر زه خواری^۳ در ابتدای فصل اختلالات خوردن قرار دارد، در حالی که فصل مربوط به اختلالات افسردگی، با بحث درباره ی یک تشخیص جدید در DSM-5 یعنی اختلال خلق نامنظم اخلال گر^۴ شروع می شود.

جزئیات بیشتری از تغییرات DSM-5 در مقدمه ی هر فصل و همچنین در بحث های مربوط به هر یک از موارد آورده شده است.

کتاب موارد بالینی در DSM-5 به گونه ای ساختار بندی شده است که به طور

.....

1. Global Assessment of Functioning

2. WHO Disability Assessment Schedule

3. pica

4. disruptive mood dysregulation disorder

ویژه به توصیف تشخیص‌هایی بپردازد که در ۱۰ فصل ابتدایی در بخش دو از DSM-5 آمده است (بخش یک در DSM-5 «مقدمه» است). موضوعات فصل‌های پایانی بخش دو در مورد تمام بیماران این کتاب در سراسر کتاب مورد بحث قرار گرفته‌اند. به طور مثال، فصل بیست و یکم در DSM-5 بر اثرات مخرب داروها مانند نشانگان نورولپتیک بد خیم^۱ یا کشیدگی عضلانی ناشی از دارو^۲ تمرکز می‌کند. فصل بیست و دوم از بخش دو به شرایطی می‌پردازد که می‌تواند کانون توجه بالینی باشد، اما یک اختلال روانی نیست. این شرایط شامل مشکلات خانوادگی، اقتصادی و روانی - اجتماعی است که بیشتر در کدهای V و Z جزئیات آنها مطرح شد. این موضوعات روانی - اجتماعی همانند اثرات مخرب داروها، در قسمت‌های مناسبی در سراسر کتاب مورد بحث قرار می‌گیرند.

گرچه ملاک‌های تشخیصی در بخش دو DSM-5 به طور گستردۀ مورد بررسی قرار گرفته است، اما هنوز شواهد علمی برای حمایت از استفاده گستردۀ از ابزارها، تکنیک‌ها و تشخیص‌هایی که در بخش سه مورد بحث قرار گرفته‌اند، در دسترس نیست. با این وجود، بحث‌های موجود در کتاب حاضر، به برخی از این ابزارها (مانند صورت‌بندی فرهنگی مصاحبه^۳) و تشخیص‌ها (از جمله الگوهای جدید برای تشخیص اختلالات شخصیت، نشانگان روان پریشی خفیف^۴ و صدمه به خود بدون قصد خودکشی^۵) که در بخش سه از DSM-5 قرار دارد، اشاره می‌کند. DSM-5 با یک ضمیمه^۶، شامل بحثی درباره‌ی برخی از تغییرات از DSM-IV به DSM-5، فهرستی از اصطلاحات تخصصی و لیستی از مفاهیم فرهنگی پریشانی^۷،

- .....
1. neuroleptic malignant syndrome
  2. medication-induced dystonia
  3. the cultural formulation interview
  4. attenuated psychosis syndrome
  5. nonsuicidal self-injury
  6. appendix
  7. distress

به پایان می‌رسد. کتاب حاضر شامل مثال‌هایی است که در آنها این موارد استفاده شده است، اما به خواننده توصیه می‌شود تا متن کامل ۵ DSM را برای بحث‌های جزئی‌تر پیرامون تمام ابعاد تشخیص روان‌پزشکی مطالعه کند. افراد از رفتارها، احساسات و افکار بسیار مختلفی رنج می‌برند و DSM-5 به عنوان راهنمای تشخیصی حرفه‌ی ما، نشان‌دهنده‌ی درک ما از این پیچیدگی‌ها با تکیه بر شواهد تجربی است. با این حال، بدون داشتن بینش بالینی، بهترین کتاب‌های راهنمایی هم نمی‌توانند ما را به درک مؤثری از بیماران مان برسانند. این کتاب قصد دارد به ما کمک کند تخصص بالینی خود را غنا بخشیم و بیاموزیم که چگونه از فهم کنونی خود از تشخیص روان‌پزشکی بهترین استفاده را ببریم.